

Sygn. akt I C 3171/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2018 roku

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marcin Sroczyński

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Operacz - Nizioł

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2018 roku w Inowrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. F.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 25.000,00 zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 lipca 2016 roku do dnia zapłaty,
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala
3. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.356,75 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt sześć złotych 75/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Marcin Sroczyński

Sygn. akt I C 3171/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 października 2016 roku powódka M. F. wniosła o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 75.000,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 9 lipca 2016 roku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż w dniu 8 lipca 2002 roku doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego śmierć poniósł B. Ł. – ojciec powódki. Do wypadku doszło na skutek naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez A. Ł., kierującego samochodem osobowym marka M. (...) o nr rej. (...), który przekroczył dozwoloną prędkość jazdy na obszarze zabudowanym, jadać z prędkością 107,7 km/h (przy ograniczeniu prędkości do 60 km/h), a następnie zjechał na przeciwny pas ruchu w wyniku czego doprowadził do czołowego zderzenia się z pojazdem marki P. o nr rej. (...). B. Ł. był pasażerem samochodu osobowego marki M. (...) o nr rej. (...). Na skutek wypadku drogowego B. Ł. doznał obrażeń ciała w postaci rany kończyn dolnych ze złamaniem w lewym stawie kolanowym, pęknięcia aorty w odcinku piersiowym, złamania dwóch żeber po stronie lewej oraz złamania rękodojeści mostka w następstwie których zmarł. Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2004 roku S. K. uznał A. Ł. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177§ 2 k.k. Pojazd sprawcy zdarzenia był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej w towarzystwie pozwanej spółki. Powódka w dniu 12 kwietnia 2016 roku zgłosiła szkodę pozwanemu. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał na rzecz powódki kwotę 25.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych po śmierci ojca. W wyniku śmierci B. Ł. powódka została na zawsze pozbawiona poczucia bliskości, miłości, przywiązania ze strony zmarłego. Utraciła bezpowrotnie możliwość

przebywania z nim przy okazji różnorodnych zdarzeń życiowych. Wszelkie wydarzenia takie jak radość ze spędzania wspólnego czasu i możliwość cieszenia się z sukcesów osobistych zmarłego ominęła powódkę bezpowrotnie. B. Ł. zmarł w wieku 46 lat. W chwili śmierci ojca powódka miała 18 lat. Do dnia wypadku powódka zamieszkiwała wspólnie z ojcem i prowadziła z nim gospodarstwo domowe. Powódka każdą wolną chwilę spędzała razem ze swoim ojcem. Często wyjeżdżała ze swoimi rodzicami na wakacje. Ojciec był dla powódki prawdziwym autorytetem. Radziła się go przy podejmowaniu ważnych życiowych decyzji jak np. wybór szkoły. Wiadomość o śmierci ojca była dla niej szokiem. Po śmierci ojca życie powódki diametralnie się zmieniło. Plany powódki związane z podjęciem edukacji w wyższej uczelni legły w gruzach. Powódka zmuszona była podjąć dalszą edukację w wyższej szkole, która dawała jej możliwość podjęcia pracy zarobkowej aby zapewnić sobie i swojej rodzinie byt. Powódka nie pogodziła się ze śmiercią ojca do dnia dzisiejszego. Nadal pielęgnuje pamięć o zmarłym, albowiem była bardzo zżyta ze zmarłym. Jego śmierć wywołała negatywne oraz nieodwracalne konsekwencje w życiu powódki, takie jak utrwalona depresja, przygnębienie, apatia, poczucie osamotnienia, brak wsparcia ze strony bliskiej osoby. Po śmierci B. Ł. powódka straciła sens, chęć i cel życia. Całe jej życie nagle się przewartościowało. W wyniku śmierci B. Ł. doszło do naruszenia jej dobra osobistego w postaci więzów krwi, prawa do życia w pełnej rodzinie, prawa do uzyskiwania pomocy i oparcia w rodzinie.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu wskazał, iż wypadek w którym zginął poszkodowany miał miejsce 8 lipca 2002 roku, a szkoda została zgłoszona przez powódkę dopiero w 2016 roku, a zatem 14 lat po wypadku. Linia życia powódki, jej system motywacyjny nie uległ w związku z wypadkiem zachwianiu ani złamaniu. Powódka dalej się rozwijała, ukończyła studia z dobrym wynikiem i założyła rodzinę, a śmierć ojca w żaden sposób nie wpłynęła na jej zdrowie, życie towarzyskie, rodzinne, czy plany na przyszłość, dlatego w ocenie pozwanego powódka doznała krótkotrwałej reakcji na sytuację stresującą, była to reakcja naturalna, bez powikłań i zaburzeń. Proces adaptacji do nowej sytuacji nie został patologicznie powikłany. Śmierć poszkodowanego nie wpłynęła na życie i stan zdrowia powódki, zaś stała obecność najbliższych członków rodziny uchroniły powódkę przed negatywnymi skutkami śmierci ojca. Powódka po śmierci ojca na pewno przeżyła szok, a na jej formę psychiczną miało również wpływ cierpienie innych najbliższych. Powódka przeżyła okres normalnej żałoby, ale jej stan psychiczny mieścił się w granicach typowej reakcji żałoby, co pozwany wynagrodził powódce poprzez wypłatę 25.000,00 zł zadośćuczynienia. Sam fakt, iż uprawnionym jest córka zmarłego nie jest wystarczającą przesłanką do przyznania żądanego przez nią świadczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 8 lipca 2002 roku A. Ł. w miejscowości Ł. woj. (...) na drodze (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki M. (...) o nr rej. (...) przekroczył dozwoloną prędkość jazdy na obszarze zabudowanym, jadąc z prędkością 107,7 km/h przy ograniczeniu prędkości do 60 km/h, a następnie zjechał na przeciwny pas ruchu w wyniku czego doprowadził do czołowego zderzenia się z pojazdem marki P. o nr rej. (...). W wyniku zderzenia śmierć poniósł B. Ł.. Sprawca wypadku został prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w S. K. z dnia 30 kwietnia 2004 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II K 27/03.

Dowód: wyrok Sądu Rejonowego w S. K. z dnia

30 kwietnia 2014 roku k.14, odpis skrócony aktu

zgonu B. Ł. k.16

Pismem z dnia 8 lipca 2016 roku pozwany, jako ubezpieczyciel sprawcy szkody przyznał powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 25.000,00 zł.

Dowód: pismo z dnia 8 lipca 2016 roku k.18

W chwili śmierci ojca powódka miała 17 lat. Łączyła ją bliska relacja z ojcem. Po śmierci ojca powódka doświadczył obniżonego nastroju w postaci szoku, poczucia krzywdy, żalu, smutku i rozdrażnienia. Obecnie pozostaje w związku małżeńskim, który zawarła w wieku 21 lat. Pracuje zawodowo, jest matką trójki dzieci w wieku 13, 8 i 6 lat

Dowód: zeznania świadków K. Ł. k.11 akt Cps 47/17

Sądu Rejonowego w R., zeznania powódki M. F. k. 67-69,

opinia psychologiczna z dnia 7 maja 2018 roku k. 79-83

Sąd zważył co następuje

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie niespornych twierdzeń stron, dowodu z przesłuchania świadka i powoda w charakterze strony oraz opinii biegłej psycholog O. M.. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania wiarygodności zeznań świadka, który prezentował swą wiedzę w przedmiocie toczącego się postępowania jak również zeznań powódki. Sąd podzielił opinię biegłej. Biegła odpowiedziała rzeczowo i wyczerpująco na pytania zawarte w tezie dowodowej i jasno uzasadniła swoją opinię. Żadna ze stron nie wносиła zastrzeżeń do opinii. W niniejszej sprawie sprawca wypadku, w wyniku którego zmarła B. Ł. ojciec powódki, był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody spowodowane ruchem pojazdów u pozwanego ubezpieczyciela. Zgodnie z art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1 Ustawy z 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Stosownie zaś do art. 36 ust. 1 tej Ustawy odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010 roku wydanej w sprawie o sygn. akt III CZP 76/10 publik. OSNC- ZD 2011 nr B poz.142 wskazał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. znajduje zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 roku. Przepis ten nie uchylił art. 448 k.c., jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. To stanowisko zostało utrwalone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku wydanej w sprawie o sygn. akt III 32/11 publik. OSNC 2012/1/10 i wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt V CSK 320/13 publik. Lex nr 1463645. W ocenie Sądu nie ma podstaw do wykluczenia więzi rodzinnych z katalogu dóbr osobistych objętych ochroną przepisów art. 23 k.c. i 24 k.c. Więzy te stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej zgodnie z art. 18 i 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Skoro dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. jest kult pamięci osoby zmarłej, to może nim być także więź między osobami żyjącymi. Nie ma przeszkód do uznania, że szczególna więź emocjonalna między członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 roku w sprawie o sygn. akt IV CSK 307/09 publik. OSP 2011/2/15 uznał wprost, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Należy dodać, że śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, zaś dla osób mu bliskich jest to naruszenie dobra osobistego przez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również zatem osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego -tak uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku publik. OSNC 2012/1/10.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 roku wydanym w sprawie o sygn. akt IV CSK 307/09 katalog dóbr osobistych do którego odwołuje się art. 23 k.c. ma charakter otwarty. Przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Do dóbr osobistych należy zaliczyć taką więź rodzinną, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy.

Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrehabilitować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby. Należy podnieść, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. W ocenie Sądu przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należy także uwzględnić okoliczności konkretnej sprawy – wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 kwietnia 2014 roku wydany w sprawie o sygn. akt I ACa 1386/13 publik. Lex 1458946.

W stanie faktycznym sprawy powódka w wypadku z dnia 8 lipca 2002 roku straciła ojca. W dacie śmierci ojca miała 17 lat. Na skutek jego śmierci uległa zerwaniu więzi łącząca rodzinę. Niewątpliwie śmierć ojca musiała wywołać u powódki cierpienie psychiczne, tym bardziej iż nastąpiła ona nagle, niespodziewanie i w tragicznych okolicznościach. Wniosek taki znajduje oparcie w opinii biegłego sądowego z dziedziny psychologii. Biegły wskazał, iż powódkę ze zmarłym ojcem łączyła silna więź emocjonalna, wzajemna bliskość emocjonalna i wysoka jakość psychologicznych granic. Układ rodzinny powódki cechowała zrównoważona elastyczność, prawidłowa komunikacja, zadowolenie z życia rodzinnego oraz niska chaotyczność. Z uwagi na silne więzi rodzinne i niespodziewany charakter śmierci ojca odczuwane przez powódkę cierpienie było duże. Śmierć ojca wywołała u powódki okresowe zaburzenia emocjonalne związane z procesem żałoby. Jednak zaburzenia te nie ograniczyły jej codziennego funkcjonowania i nie miały znaczącego wpływu na jej dalsze funkcjonowanie w życiu osobistym i na pełnienie przez nią pozostałych ról społecznych. U powódki nie występowały objawy depresji i zaburzeń adaptacyjnych. W ocenie psychologicznej reakcje emocjonalne powódki po śmierci ojca miały typowy przebieg. Nie nastąpiło zjawisko patologizacji żałoby. Zachowania opiniowanej stanowiły naturalną reakcję na zaistniałą sytuację. Okres żałoby trwał około dwa lata do momentu zajścia powódki w ciążę k.79-83. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał powódce kwotę 25.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia.

Mając powyższe uwagi na względzie Sąd uznał, iż kwota 25.000,00 zł jest kwotą adekwatną do nasilenia bólu i cierpienia spowodowanego śmiercią i stratą ojca przez powódkę. Kwota 25.000,00 zł jest kwotą odpowiednią, która kompensuje doznaną krzywdę, nie stanowi kwoty symbolicznej ani rażąco niskiej bądź rażąco wysokiej. Uwzględnia charakter naruszonego dobra, trwałość i uciążliwość skutków powstałego naruszenia. Odsetki ustawowe za opóźnienie od zasądzonej kwoty Sąd zasądził od dnia 9 lipca 2016 roku do dnia zapłaty. W tym względzie Sąd miał na uwadze treść art. 817 § 1 k.c., zgodnie z którym ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Pozwany pismem z dnia 8 lipca 2016 roku przyznał kwotę 25.000,00 zł (punkt pierwszy wyroku). W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo (punkt drugi wyroku). W przedmiotowej sprawie powódka domagała się zasądzenia kwoty 75.000,00 zł. Sąd zasądził kwotę 25.000,0 zł. Tym samym powódka wygrała proces w 33%, a przegrała w 67%. Na koszty procesu powódki składała się kwota 3.750 zł opłaty sądowej od pozwu i kwota 7.217 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego czyli łącznie 10.967 zł, a pozwanego kwota 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i 226,66 zł tytułem kosztów opinii biegłego sądowego łącznie 7.426,66 zł. Z uwagi na wzajemną kompensację kosztów Sąd, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt.6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.356,75 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt trzeci wyroku).

SSR Marcin Sroczyński